

RELEVANȚA INFORMAȚIILOR CONTABILE ÎN PROCESUL DECIZIONAL

*Conf. univ. dr. Liliana LAZARI, ASEM
Lect. sup. Ludmila ȚURCAN, ASEM*

Accounting information should allow users to evaluate the activity of an entity with appropriate decision making. This article aims to present the importance of accounting information in decision making by internal and external users, which are the characteristics and necessary conditions so that the accounting information could be used effectively.

Cuvinte-cheie: contabilitate, decizii de gestiune, informație contabilă, situații financiare, utilizatori interni și externi.

JEL: 41M

*„Cunoașterea înseamnă putere”
Francis Bacon*

Introducere. Informația reprezintă una din cheile succesului, iar cel care utilizează informația are drumul orientat spre succes. În activitatea economică desfășurată de către entități are loc un intens proces de comunicare și poate că mai complex decât în cazul persoanelor fizice.

Contabilii profesioniști acordă o deosebită importanță conceptului de informație, datorită rolului esențial care îl are în luarea deciziilor economice. În mediul economic actual, în care riscul și incertitudinea sunt întâlnite la tot pasul, cu siguranță, trebuie să li se acorde o mare importanță informațiilor furnizate de contabilitate. Contabilitatea are rolul de a informa utilizatorii externi despre performanțele entității, și pe cei interni pentru luarea deciziilor privind desfășurarea activității pe viitor. Fără îndoială, unul din cele mai importante produse pe care contabilul le oferă este informația contabilă. Există o recunoaștere unanimă a faptului că informația contabilă reprezintă partea cea mai importantă a informațiilor care sunt vehiculate în mediul economic, contabilitatea fiind considerată „cea mai importantă sursă de informare a unei națiuni”.

Datorită caracterului său sistematic, omogen și diversității informațiilor pe care le oferă, contabilitatea apare ca principal furnizor de informații necesare procesului decizional.

Prin prezentul studiu, s-a încercat să se evidențieze rolul pe care îl dețin informațiile furnizate de contabilitate și utilitatea acestora în luarea deciziilor economice.

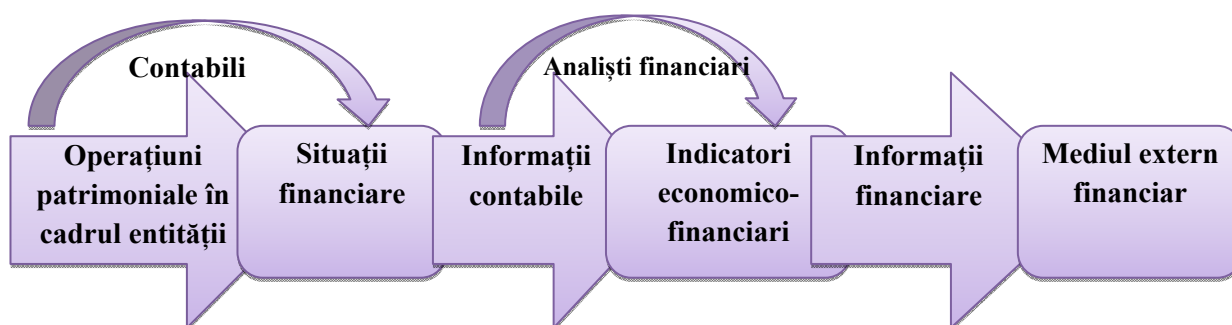
Conținutul publicației. Difuzarea informației contabile se constituie ca o sursă de putere. Utilitatea informației contabile în cadrul comunicării financiare se justifică în condițiile în care utilizatorii acesteia o folosesc pentru a înțelege realitatea economică a entității și pentru a lua cele mai bune decizii. Deosebirea dintre informațiile utile și cele inutile este crucială, profesioniștii implicați în organizarea și conducerea contabilității trebuie să se preocupe de furnizarea informațiilor concludente, pentru a nu deveni o arie de cercetare sterilă.

În cadrul procesului comunicării, în sfera contabilității, există două părți:

- emițătorul informației – fiind entitatea la care fac referire informațiile contabile;
- receptorul informației – fiind utilizatorii informației contabile.

În urma studiului efectuat, apare întrebarea: informația furnizată de contabilitate este denumită informație contabilă sau informație financiară?

Comunicarea se bazează pe informații contabile și financiare – doi produși diferiți atât ca sursă de furnizare, cât și ca finalitate, ce sunt prezentați în figura 1.

Figura 1. Succesiunea informațiilor

Cele două laturi ale contabilității: contabilitatea financiară și contabilitatea de gestiune generează două categorii de informații contabile. Informațiile contabile se clasifică în două categorii în funcție de sursa de prezentare (figura 2):

- Informații contabile financiare, destinate utilizatorilor externi și prezentate cu o anumită periodicitate (anual, iar pentru entitățile de interes public – semianual și anual), în formă standardizată prin situațiile financiare compuse din: bilanț, situația de profit și pierdere, situația modificărilor capitalului propriu, situația fluxurilor de numerar, care includ informații despre trecut și tranzacții economice care deja au avut loc.
- Informații contabile de gestiune, sunt destinate utilizatorilor interni, respectiv conducerii entității prezentate în formă nestandardizată, periodicitatea de prezentare fiind dependentă de solicitare (zilnic, săptămânal, lunar, trimestrial), incluzând informații valorice și cantitative, cu referire atât la trecut, cât și la acțiunile și așteptările de viitor.

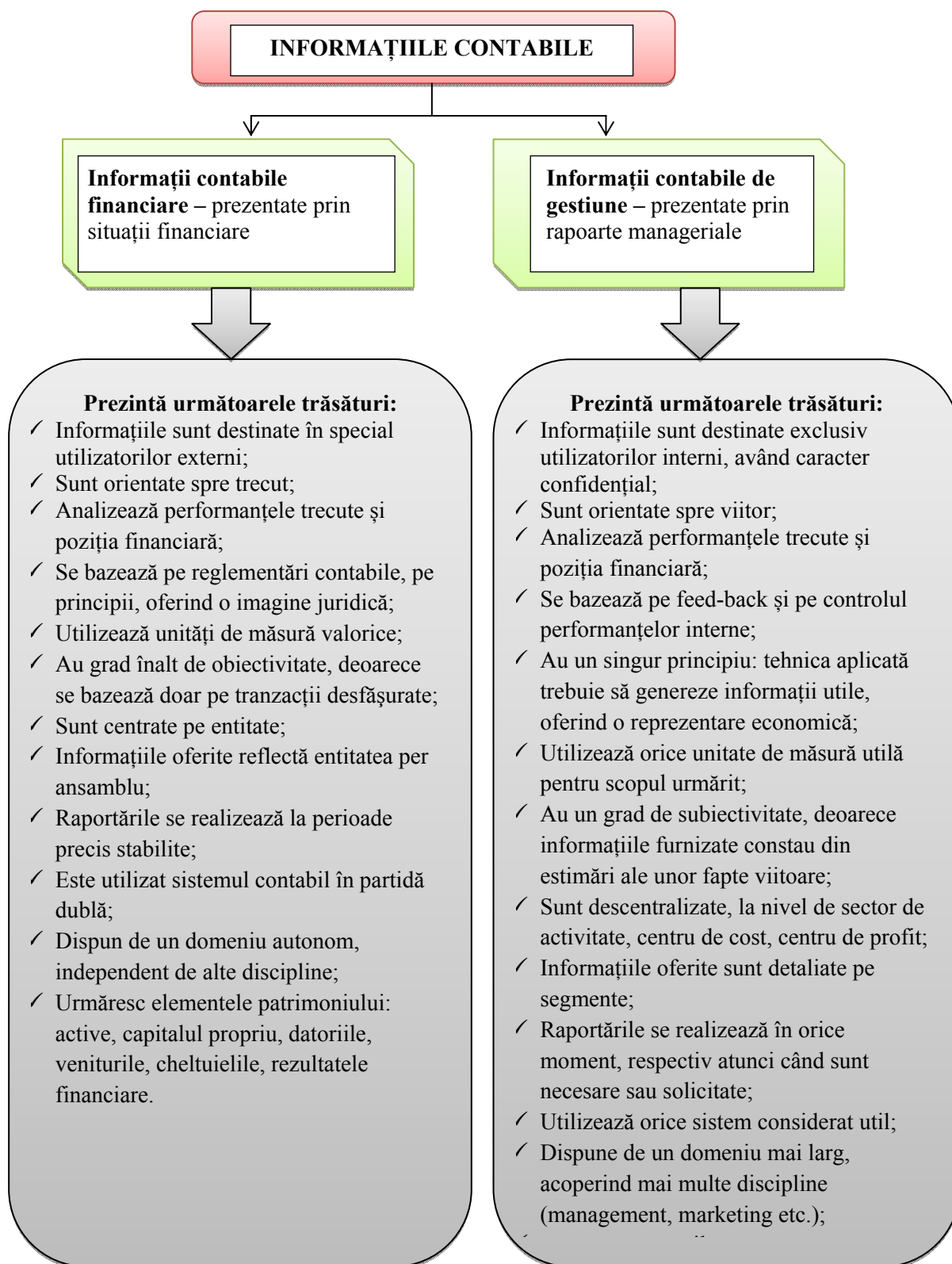
La începutul secolului al XXI-lea, calitatea și credibilitatea informațiilor financiar-contabile, prezentate în situațiile financiare, au fost puse la îndoială de criza economică manifestată pe plan mondial și de scandalurile financiare înregistrate la nivelul unor companii, precum Enron, Parmalat etc. Ținem să menționăm faptul că oricât de banal n-ar părea că cifrele sunt cele mai corecte și exacte și ele pot minți.

Pentru efectuarea analizei financiare a unei entități și luarea deciziilor corecte, sunt deosebit de importante cantitatea și calitatea informațiilor contabile examinate.

Informațiile contabile comportă atât caracter cantitativ, cât și calitativ. Caracterul cantitativ prezintă mărimea și multitudinea informațiilor furnizate, iar cel calitativ reflectă acea latură a informației ce redă încrederea în ea.

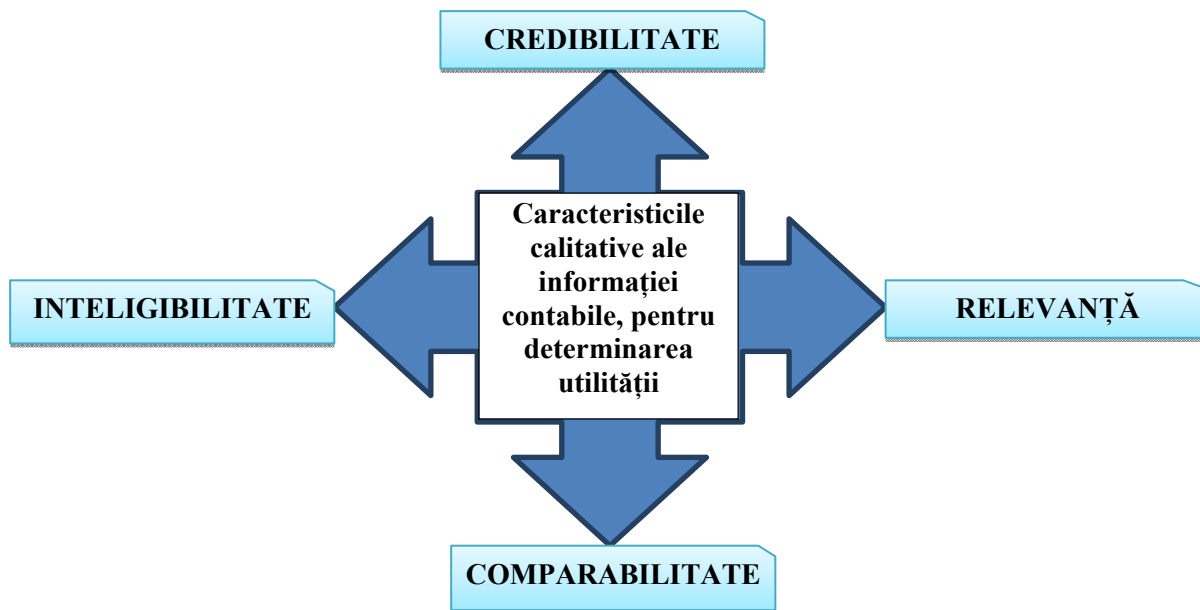
Indiferent de destinatarul și obiectivele informației contabile, ea trebuie să dețină anumite calități, pentru a se putea face distincție între informațiile viabile și cele inutile. Caracteristicile calitative ale informației sunt atributele care determină *utilitatea informației oferite de situațiile financiare*.

Problematica calității informației a constituit obiectul de studiu al multor teoreticieni, care, în încercarea de formulare a conceptului de calitate a informației contabile, au plecat de la definirea și analiza particularităților procesului de comunicare contabil, urmărind determinarea criteriilor de calitate sau a caracteristicilor calitative necesare. Toate criteriile de evaluare a calității informației contabile decurg din *obiectivele informării* și, totodată, orice schimbare în lista de obiective influențează caracteristicile informației, precum și importanța acordată fiecăreia dintre ele.

Figura 2. Clasificarea informațiilor contabile în funcție de sursa de prezentare

Pentru a îndeplini cerința de calitate față de informațiile contabile, sunt înaintate următoarele caracteristici calitative stabilite de art. 6 al Legii contabilității – la nivel național și de Cadrul general conceptual de raportare financiară – la nivel internațional prezentate în figura 3.

Figura 3. Caracteristicile calitative ale informației contabile

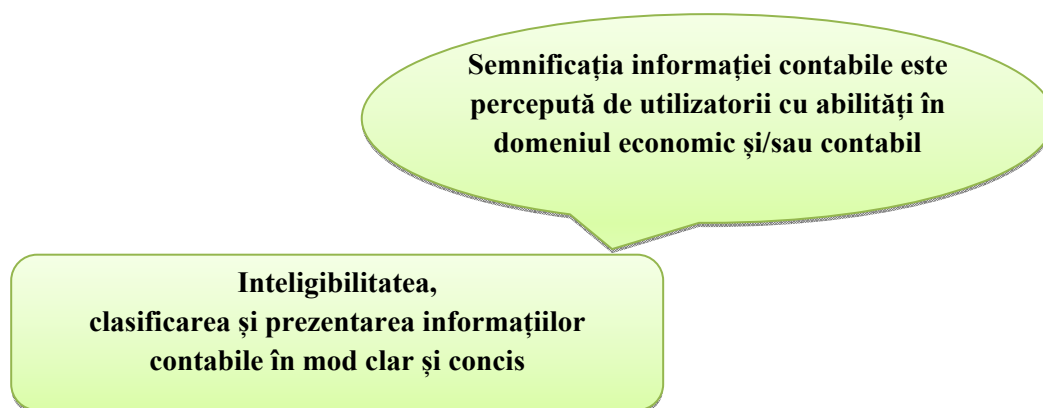
Literatura de specialitate delimitează caracteristicile calitative ale informației contabile în două grupe:

- Prima grupă, proprie informației contabile în care sunt cuprinse *relevanța, credibilitatea și comparabilitatea*.
- A doua grupă, proprie utilizatorului în care este cuprinsă *inteligibilitatea*.

Utilitatea informațiilor economico-financiare reprezintă o mixtură a caracteristicilor calitative menționate și generează un plus de satisfacție pentru cei ce le folosesc. De calitatea informațiilor furnizate de situațiile financiare depinde obținerea imaginii fidele asupra activității oricărei entități (Bostan I., 2008).

Inteligibilitatea este determinată de necesitatea utilizatorilor de a înțelege informațiile. Conform prevederilor SNC „Prezentarea situațiilor financiare”, inteligibilitatea denotă faptul că informațiile trebuie clasificate, caracterizate și prezentate în mod clar și concis. În acest sens, utilizatorii trebuie să dispună de suficiente cunoștințe privind desfășurarea afacerilor și a activității economice, de noțiuni de contabilitate pentru a înțelege informațiile contabile.

În cazul propunerii de către utilizatori de a prezenta informații contabile „*nesofisticate*”, se pune întrebarea: Ce sens ar mai avea să evoluăm în aceste condiții? Simplificarea ar avea ca efect redistribuirea bogăției de la utilizatorii „*inițiați*” la utilizatorii „*naivi*”, situație care nu ar fi echitabilă. O altă întrebare ar fi: Ce rol ar avea profesia contabilă ca profesionalism în acest caz? Tocmai în acest scop, este impusă caracteristica de calitate denumită inteligibilitate, impunând celor interesați să facă efortul de a înțelege ceea ce le este prezentat. Pentru mulți dintre utilizatorii informației contabile, limbajul contabil este sinonim cu o limbă străină pe care nu au studiat-o niciodată, calitatea informației fiind pusă în pericol chiar de ei. Informațiile referitoare la unele probleme complexe, care ar trebui incluse în situațiile financiare datorită importanței lor în adoptarea deciziilor, nu trebuie excluse doar pe motivul că ar putea fi prea dificil de înțeles pentru anumiți utilizatori. În acest scop, conținutul bilanțului conform noilor reglementări are o formă foarte generalizată (conținând 59 de rânduri, pe când cel vechi avea 98 de rânduri), ce ușurează luarea deciziei pentru cei ce posedă cunoștințele din domeniul economic și/sau contabil.

Figura 4. Inteligibilitatea – caracteristica calitativă a informației

Relevanța – informațiile trebuie să fie importante pentru utilizatori și să-i ajute pe aceștia să evalueze evenimentele trecute, prezente sau viitoare, să confirme sau să corecteze evaluările lor anterioare.

Pentru a furniza informații relevante, contabilitatea trebuie să se raporteze la evenimente trecute în scopul luării deciziilor de către utilizatori. Însă, relevanța nu se obține doar prin justificarea trecutului, ci și prin capacitatea de a permite previzionarea, deoarece în procesul de luare a deciziilor, doar viitorul este important.

Credibilitatea – informațiile trebuie să fie complete, neutre și fără erori semnificative. Pentru a fi utilă, informația trebuie să fie și credibilă, adică utilizatorii pot avea încredere că reprezintă corect ceea ce și-a propus să reprezinte sau ceea ce se așteaptă să reprezinte. Pentru a fi credibilă informația din situațiile financiare trebuie să fie completă, adică lipsită de omisiuni ce vor determina să fie defectuoasă, prin luarea unor decizii incorecte. De asemenea, pentru a fi credibilă, informația din situațiile financiare trebuie să fie neutră, adică lipsită de influențe.

Comparabilitatea – situațiile financiare trebuie să conțină informații comparative aferente perioadei precedente pentru toate elementele raportate ale perioadei de gestiune curente, dacă Standardele Naționale de Contabilitate nu permit altfel. În acest scop, conform noilor reglementări contabile ale Republicii Moldova pentru situația fluxurilor de numerar s-a adăugat colonița perioada de gestiune precedentă, care lipsea până în prezent. Pentru asigurarea comparabilității, se impune respectarea principiului permanenței metodelor. Necesitatea comparabilității nu impune însă absolutizarea metodelor utilizate și nu trebuie să împiedice introducerea metodelor noi îmbunătățite. Comparabilitatea nu este uniformitate. Orice informație câștigă în valoare prin faptul că poate fi comparată în timp sau în spațiu.

Teoretic, pentru a fi utilă, informația contabilă trebuie să îndeplinească toate caracteristicile prezentate, cumulate și concomitent. Acest lucru nu este întotdeauna posibil și de aceea, în general, se urmărește realizarea unui echilibru adecvat între caracteristicile respective pentru a satisface cerințele utilizatorilor. În diferite cazuri, importanța caracteristicilor este o problemă de raționament profesional a celor implicați în organizarea și conducerea contabilității entităților.

Renumitul cercetător român N.Feleață accentuează că „simpla enumerare a criteriilor de evaluare a calității informației financiare este de o mare utilitate pentru normalizatorii, practicienii și autorii contabili, pentru conducătorii de întreprinderi și utilizatorii externi ai documentelor de sinteză. Aceste calități sunt necesare, în special, normalizatorilor și reprezentanților profesiei, în vederea formulării de norme contabile care să fie în acord cu obiectivele informației financiare” (Feleață N., 1996).

Informațiile contabile se află într-o permanentă mișcare și se adresează unui public de utilizatori foarte diversificat. O decizie corectă, care să fie în concordanță cu realitatea mediului de afaceri, se ia în urma analizei informației contabile prezentate de situațiile financiare. De aceea, informația contabilă deține rolul suprem în hotărârile care se iau de persoanele cointeresate. Informația contabilă reflectă fenomenele și procesele economice cu gradul cel mai ridicat în certitudinea zvonurilor economice. Pentru orice entitate informația contabilă este oglinda activității, și dacă este studiată cu atenție oferă oportunități de dezvoltare și de redresare economică.

Însă, contabilitatea, ca știință, nu se limitează doar la oglindirea activității patrimoniale a entității, datele furnizate de ea reprezintă sursa de bază certă pentru efectuarea analizei economico-financiare având posibilitatea descoperirii, pe baza metodelor de previziune economică, a tendințelor viitoare ale proceselor economice pentru luarea deciziilor de perspectivă. În plus, indicatorii rezultați din analiza financiară vor servi la elaborarea unui diagnostic de rentabilitate și de risc.

Analizii financiari preiau informația contabilă și o transformă într-un alt tip de informație care reflectă capacitatea lor de a înțelege, sintetiza și interpreta informația în calitatea ei de materie primă. În mod concret, ei realizează următoarele tipuri de activități referitoare la informație:

- analiza performanțelor trecute;
- analiza și interpretarea informațiilor cu scopul previziunii.

Producerea și publicarea unor informații contabile, care să prezinte echilibrat toate calitățile prezentate mai sus, trebuie să conducă la obținerea unor situații financiare care să reflecte o imagine fidelă a patrimoniului și a situației financiare a întreprinderii (Caciuc L., Megan O., 2003). Orice persoană interesată de activitatea unei entități poate obține informații suficiente pentru a lua o hotărâre cât mai sigură. Nu putem afirma că nu există riscuri oricât de corect ar fi prezentate datele din situațiile financiare, însă toate informațiile pe care le redă contabilitatea prezintă cel mai mic grad de eroare.

După cum spune Niculae Feleagă, informația contabilă nu poate să îndeplinească cotele cele mai înalte ale caracteristicilor calitative, dar, pentru a fi utilă în procesul decizional, ea trebuie să posede, măcar și parțial, fiecare din calitățile care o definesc (Feleagă N., 1996).

Deci, informația contabilă este cea mai reală, precisă, completă și operativă informație ce constituie suportul procesului managerial.

Concluzii. Informațiile, în general, și cele contabile, în special, cunosc o schimbare continuă a sferei de interes în condițiile turbulențelor economice actuale. Elaborarea deciziilor corecte, care să fie în concordanță cu realitatea și să contribuie la soluționarea problemelor apărute în activitatea economico-financiară a entității, este dependentă de cantitatea și calitatea informațiilor furnizate de sistemul informațional economic. În cadrul acestuia, informația contabilă deține rolul esențial, deoarece: marea majoritate a informațiilor în cadrul unei economii sunt de natură contabilă, oferă posibilitatea unei reprezentări exacte a fenomenelor și proceselor economice, au gradul cel mai înalt de certitudine etc.

Performanța unei investiții ține de calitatea informației contabile-financiare și de imaginea fidelă asupra realității unei tranzacții economice. Investitorii actuali și potențiali evaluează în permanență entitățile cu scopul de a lua cele mai bune decizii, care le vor aduce beneficii și de a le satisface interesele actuale și viitoare. Cunoașterea și utilizarea informațiilor contabile relevante pentru entitate constituie materia primă fundamentală în luarea tuturor deciziilor manageriale.

Utilizatorii informațiilor contabile acționează, operează și iau decizii permanente, utilizând și înțelegând informațiile contabile furnizate de situațiile financiare.

Informația contabilă este cel mai bun prieten al utilizatorului, dacă este înțeleasă și utilizată cum trebuie. Încercarea de a satisface nevoia de informație contabilă este considerată ca fiind una extrem de dificilă, fie datorită caracterului de utilitate pe care informația trebuie să-l dețină, fie datorită nivelului educațional al utilizatorilor de informații sau chiar conflictelor de interese dintre diferite grupuri de utilizatori.

Apreciem că impunerea unor caracteristici calitative informației contabile reprezintă o condiție necesară, dar nu și suficientă, pentru a avea garanția unei informații de calitate. Este necesar ca utilizatorii să posede un anumit nivel de educație, care să le permită evaluarea corespunzătoare a informațiilor cuprinse în situațiile financiare și, implicit, a calității lor. De altfel, se impune ca utilizatorii informației contabile să reușească să se familiarizeze cu o serie de termeni care au în contabilitate un înțeles deosebit față de cel uzual.

Generalizând abordările efectuate, concluzionăm că utilizarea informației contabile calitative duce la fundamentarea deciziei economice corecte, în scopul asigurării, precum și al desfășurării unei activități eficiente în condițiile actuale de competitivitate și profitabilitate. Succesul unei entități va depinde, din ce în ce mai mult, de felul în care managementul culege informațiile, de calitatea informațiilor culese, de rapiditatea prelucrării acestora în vederea identificării soluțiilor, de acțiunile întreprinse pe baza lor.

Calitatea informației contabile a fost propulsorul dezvoltării, așa încât toate cunoștințele noi se clădesc pe baza celor deja existente certificând astfel de fiecare dată calitatea acestora (Todea N., 2009). Competiția mondială se poartă, în prezent, pe tărâmul utilizării cât mai eficiente a cunoștințelor, informațiilor și noilor tehnologii de comunicații, sloganul fiind „*informația îți dă putere*” (Duțescu, 2000).

Bibliografie:

1. CLASSE, B., (traducere TABĂRĂ, N.) *Fundamentele contabilității*, Editura Tipografia Moldova, Iași, 2009
2. Cadrul general conceptual pentru raportarea financiară, mf.gov.md
3. DUȚESCU, A., *Informația contabilă și piețele de capital*, Editura Economică, București, 2000
4. FELEAGĂ, N., *Îmblânzirea junglei contabilității – concept și normalizare în contabilitate*, București, Editura Economică, 1996
5. HOROMNEA, E. – coordonator, *Introducere în contabilitate*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2014
6. Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2007, Monitorul Oficial nr. 90-93 din 29.06.2007
7. TABĂRĂ, N., *Sisteme contabile comparate*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2014
8. TODEA, N., *Teoria contabilității și situațiile financiare*, Editura Eternitas, 2009